

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Pardubice

Inspekční zpráva

Mateřská škola Sebranice

569 62 Sebranice

Identifikátor: 600 100 057

Zřizovatel: Obec Sebranice, OÚ Sebranice, 569 62 Sebranice

Školský úřad Svitavy, Lanškrounská 2, 568 02 Svitavy

Termín konání orientační inspekce: 6. a 7. prosince 1999

Čj.	104 453/99-1164
Signatura	oj4at105

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Plánování a příprava vzdělávací činnosti

Systém plánování vzdělávací činnosti pro učitelky není v „Ročním programu školy pro školní rok 1999 - 2000“ vyznačen. V programu je obsaženo pouze konstatování, že „výchovně vzdělávací proces se i nadále řídí platnými metodikami“ a dále úkol, který vychází z jednoho z cílů dlouhodobé koncepce školy, tj. vytváření kladných mezilidských vztahů. Nejsou uvedeny formy a metody vzdělávací činnosti, částečně jsou stanoveny některé prostředky realizace.

Na přímou práci s dětmi se učitelky připravují formou tematických plánů. Obsah tématu a dílčí úkoly jsou rozpracovány do všech výchovných složek a jsou v souladu s Programem výchovné práce pro jesle a MŠ vydaným MŠ ČČSR pod č. j. 33 483/83-201 dne 23. prosince 1983. Z přehledu výchovné práce vyplývá, že ne vždy jsou jednotlivé výchovy uplatněny rovnoměrně a rovnocenně (např. literární výchova je součástí jiné dominantní výchovy a nedochází k její realizaci v opačném postavení). Navíc plánování v obou třídách je obsahově - tematicky rozdílné, což v organizačně propojeném způsobu vzdělávací činnosti (viz Organizace, formy a metody vzdělávací činnosti) je málo funkční a smysluplné.

Pro děti vyžadující zvýšenou péči a pro děti s odkladem školní docházky jsou vypracovány individuální plány jejich osobnostního rozvoje. Rovněž pro práci s dětmi, které mají nesprávnou výslovnost, jsou určeny dílčí postupy a vedeny záznamy o systematicky prováděné logopedické prevenci.

Plánování a příprava vzdělávací činnosti má průměrnou úroveň. Hodnocení je dobré.

Podmínky vzdělávací činnosti

Obě hospitace vzdělávací činnosti byly provedeny ve třídě starších dětí u ředitelky školy, která má odbornou a pedagogickou způsobilost. Je také logopedickou asistentkou. Ve vzdělávacím procesu využívala dlouholeté zkušenosti s dětmi předškolního věku a uplatňovala poznatky získané především z seminářů dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (dále jen DVPP).

K dennímu pobytu dětí je využívána třída a herna. Obě místnosti jsou prostorné, vhodně a účelně zařízené ke stimulaci dětí. Ve třídě jsou umístěny stolky pro všechny děti, neboť je využívána rovněž jako jídelna. Výška stolečků není uzpůsobena fyziologickému vzrůstu starších dětí. Uspořádání nábytku vytváří dostatečné množství koutků pro námětové hry a pracovní činnosti. Menší místnost - ateliér, která sousedí se třídou, je zařízena a vybavena pro provádění výtvarné a pracovní výchovy. Děti mají dostatek různorodých hraček a jejich uložení vytváří bohatou denní nabídku. Rovněž ve třídě jsou umístěny různé výtvarné a pracovní materiály, které jsou dětem v průběhu dne volně přístupné. Pro vzdělávací činnost měla učitelka připraveno dostatek pomůcek a několik námětů po činnosti dětí (k vytrhávání, nalepování, stříhání, kreslení a kolorování barvou, semínka - krmítko s ptáky), které se jednotlivými úkony podílely na cílové práci. Druhý den byl zaznamenán i podíl dětí na přípravě pomůcek (vlastní obrázková knížka, pečivové drobečky). Pro odpočinek dětí je využívána společná ložnice, „nespavé“ děti odpočívají na polštářku. Všechny pomůcky a hračky jsou pořizovány účelně a efektivně.

Organizace činností v průběhu dne a prostorové upořádání herny umožňuje a podněcuje spontánní a pohybové aktivity dětí. Při první hospitaci však učitelka těchto možností zcela nevyužila. Vzhledem k celkové roztěkanosti dětí (nedělní návštěva Mikuláše v rodinách) by zařazení živější hry při ranním cvičení uspokojilo potřebu dětí „vydovádět se“. Denní režim, tak jak je sestaven, vyhovuje podmínkám obou tříd, pouze doba určená k pobytu dětí venku je

krátká (10:00 - 11:45 h včetně převlékání). Je zajištěn pitný režim a dětmi samostatně využíván. Všude je čisto, pořádek. Prostředí je podnětné, vyzdobené převážně pracemi dětí a učitelek (adventní vánoční atmosféra). Laskavý přístup učitelky vytváří velmi dobré citové zázemí, jistotu a bezpečí. Děti se na ni obracejí s důvěrou. Nebyly shledány žádné stresující vlivy ani momenty.

Personální podmínky - hodnocení je vynikající.

Materiální podmínky - hodnocení velmi dobré.

Psychohygienické podmínky - hodnocení velmi dobré.

Celkové hodnocení podmínek vzdělávacích podmínek je velmi dobré.

Organizace, formy a metody vzdělávací činnosti

Metody a prostředky, které ředitelka ve své práci s dětmi využívala, vycházejí z dobrého přehledu o dětech a potřeby individuálního přístupu k nim. Organizace jednotlivých činností byla nenásilná, respektovala zájem a potřeby dětí. Byl vytvořen dostatečný prostor pro spontánní a pohybové aktivity. Řízené činnosti probíhaly ve skupinkách, individuálně i společně. Lákavou a zajímavou nabídkou činností a materiálů dovedla ředitelka děti nenásilně aktivizovat. Zájem ředitelky o dítě v době jeho příchodu do MŠ a její vlídné jednání pomáhalo snáze překonat rozloučení s maminkou. V průběhu činností měly děti možnost vyjádřit své dojmy, zážitky, byly jim zodpovězeny všechny zvědavé otázky. Vhodným způsobem byla rozvíjena jejich fantazie a tvořivost. Děti jsou vedeny k vlastnímu rozhodování a seberealizaci. Nedílnou součástí výchovně vzdělávací práce je rozvoj kulturních, společenských, mravních a hygienických návyků, které jsou na velmi dobré úrovni. Upevňovány jsou sebeobslužné dovednosti, vzájemné vztahy mezi dětmi, dětmi a učitelkami, straši děti jsou vedeny k ohleduplnosti a pomoci mladším. Ze zájmů dětí převažuje výtvarná a pracovní výchova a vytváření různých konstruktivních staveb. Průběžně jsou zařazovány grafomotorické cviky k uvolnění ruky a práce s pracovními listy k ověření získaných poznatků především z oblasti matematických představ a jazykové výchovy. Jednou týdně mají děti možnost pracovat ve výtvarném kroužku a za účasti rodičů je prováděna logopedická péče.

Uspořádání místností (třída, herna, třída) a společné organizování podávání svačiny v dopoledním programu pro děti z obou tříd nabízí možnost využití souběžného působení dvou učitelek. Navíc je především mladším dětem umožněno účastnit se podle svého zájmu činností ve druhé třídě, společně si mohou pohrát v herně. Méně je však promyšleno plánování vzdělávací činnosti, kdy je většinou v každé třídě plněno jiné téma (okruh poznatků) a tím předávání poznatků nemá komplexní charakter. Při absenci některé z učitelek, se děti spojují do jedné třídy (většinou do staršího oddělení) a ve vzdělávací činnosti jsou pak plněny úkoly téže třídy. Způsobu organizace a plánování tematických okruhů je třeba věnovat zvýšenou pozornost a vyžadovat podíl všech učitelek.

Hodnocení organizace, forem a metod vzdělávací činnosti je celkově velmi dobré.

Motivace a hodnocení

Logická a obsahová návaznost tematických okruhů podněcuje děti k aktivitě. Již dopředu vědí, co a proč dělají a na co se mají těšit. Méně účinná byla motivace dětí v prvním dnu hospitace, kdy učitelka využila při společné řízené činnosti pouze adventního věnečku a poznatky byly dětem předávány verbální metodou. Naopak druhý den kdy měla učitelky připravenou bohatou nabídku materiálů a pomůcek a děti se mohly do činnosti zapojovat podle vlastního zájmu, byla motivace natolik lákavá, že nebylo nutné děti k práci, či pozornosti nutit. Samy svými dalšími nápady dovedly činnost obohatit. Hodnocení učitelkou bylo citlivé, děti měly rovněž možnost

vlastního zhodnocení. Vždy bylo pozitivní a povzbuzovalo zdravé sebevědomí dětí, byla oceňována snaha a pokrok.

Vhodná motivace a způsob hodnocení kladně přispívá k celkovému utváření osobnosti dětí. Hodnocení v je velmi dobré.

Interakce a komunikace

Ve třídě byla příjemná a přátelská atmosféra. Učitelka svým jednáním a vystupováním vytváří pro děti ovzduší pohody. Kladné citové prostředí vytváří širší prostor k vzájemné komunikaci. V projevech nepřevládalo manipulativní vedení, naopak byla podporována spontaneita a otevřenost dětí. Přirozenou zvědavostí dětí a její uspokojování jsou rozšiřovány nejen poznatky dětí, ale jsou seznamovány s novými pojmy a výrazy, rozvíjena je aktivní slovní zásoba. Děti dovedou jednat v různých situacích (námětové hry, ve styku s dospělými apod.), odvážně vystupují na veřejnosti při různých kulturních akcích (návštěva Mikuláše a čerta v MŠ apod.).

Hodnocení je vynikající.

Spontánní činnosti

Z obou hospitací vyplývá, že děti samy dovedou regulovat potřebu spontánní činnosti a pohybu. Pouze v jednom případě nedovedla učitelka plně vystihnout potřebu spontánního vyžití dětí a zařadila klidnou hru namísto rušné (ranní cvičení), což mělo negativní dopad na jejich celkový projev a chování.

Děti si dovedou hrát společně a navzájem se respektovat. Mají přístup ke všem hračkám a většině pomůckám (např. do kabinetu pro kostýmy k dramatickému ztvárnění vymyšlených i pohádkových situací). Rovněž v herně, která je částečně vybavena pro tělesnou výchovu, měly děti možnost využít tělovýchovné náradí a velké kostky, pomocí nichž si dovedou rozčlenit prostor do různých variabilních zákoutí. Organizace režimových momentů je vhodně realizována podle individuálních potřeb dětí.

Hodnocení spontánních činností je velmi dobré.

Řízené činnosti

Při řízených činnostech byly uplatněny různé formy práce s dětmi. Převažovala činnost v menších skupinkách. Děti ochotně plnily zadávané úkoly. Zde byl vytvořen prostor pro uplatnění vlastní fantazie dětí (ovlivněno množstvím různorodých pomůcek, materiálů). Bylo respektováno jejich individuální tempo (výtvarná a pracovní výchova), nové poznatky se opíraly o citové prožitky a zájmy, v pracovních činnostech o praktické zkušenosti a dovednosti. Patříčná péče byla věnována dětem s odkladem školní docházky a dětem mladším, které činnost ve starším oddělení zaujala. Jednotlivé činnosti nebyly časově omezené, děti měly možnost se k nim vrátit a práci dokončit. Ze zásad byla markantněji uplatněna zásada uvědomělosti a trvalosti. Děti prokázaly zručnost při zacházení s pracovními nástroji, zvládají několik výtvarných technik, mají dobré povědomí o adventním období a dostatek poznatků o přírodě. Výslovnost dětí byla při každé možné příležitosti v průběhu dne procvičována. Úroveň péče ředitelky v této oblasti je vynikající.

Řízené činnosti měla velmi dobrou úroveň.

Hodnocení kvality vzdělávací činnosti

Při vzdělávací činnosti v mateřské škole jsou uplatňovány formy a prostředky moderního pojetí předškolní výchovy, které vycházejí především z prožitků a potřeb dětí, a smyslová

výchova. Přesto jsou zde ještě určité rezervy a to především v plánování vzdělávací činnosti a realizaci jednotlivých výchovných složek.

Celkové hodnocení vzdělávací činnosti je velmi dobré.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Ředitelka školy má vypracovaný „Čtyřletý program školy pro období 1997 - 2001“. Je vytyčen hlavní koncepční cíl: zaměření na individuální přístup k dítěti, na všestranný rozvoj jeho osobnosti se snahou o co nejužší spolupráci s rodinou. Součástí dlouhodobé koncepce je stanovení úkolů pro jednotlivé školní roky. Tyto úkoly jsou však zaměřeny pouze výčet forem spolupráce s rodiči dětí a prezentaci MŠ na veřejnosti a přípravu různých společných akcí. Zcela se vytratila první část koncepčního cíle, tj. systém vzdělávací činnosti včetně forem, metod a prostředků k dosažení pedagogického záměru. K vytvoření koncepce zaměřené především na spolupráci s rodiči motivoval ředitelku rozbor přetrvávající situace a vzájemných vztahů ve škole, jak to vyplynulo z rozhovoru i z dotazníku pro ředitele před inspekcí.

Roční program školy na šk. r. 1999 - 2000 je rozpracován do 6 oblastí. Zde se mísí úkoly výchovně vzdělávacího charakteru (jako je utváření postojů a upevňování charakterových vlastností dětí a návyků sebeobsluhy) především s různými formami spolupráce s rodiči, ale i se zajišťováním materiálně technických podmínek. Takový plán je méně přehledný a funkční. Jeho součástí jsou další oblasti potřebné k řízení MŠ (např. plán kontrolní činnosti pedagogických a provozních porad a pod.).

Hodnocení je dobré.

Organizování

Provoz MŠ je stanoven od 6:00 do 16:30 hodin. Vzdělávací činnost zajišťují 3 plně kvalifikované pedagogické pracovnice, provoz školnice a kuchařka. Strava je dovážena ze školní jídelny ZŠ Sebranice. V MŠ se z provozních důvodů připravují pouze svačiny. Pro učitelky nejsou vymezeny kompetence, provozním pracovním jsou stanoveny pracovní náplně a povinnosti k zajištění bezpečnosti.

Počet přijatých dětí nepřekračuje povolenou kapacitu školy. Jsou rozděleny do dvou tříd - oddělení mladších a starších dětí. Organizačně jsou třídy propojeny, děti mohou společně podle svého zájmu využívat hernu, která je umístěna uprostřed mezi oběma třídami. Služby učitelek jsou sestaveny přibližně do třítydenního cyklu (2x ranní a 1x odpolední) s tím, že se u dětí střídají. Třídní učitelka není stanovena. Tento systém služeb neumožňuje souběžné působení dvou učitelek, i když podmínky pro něj v MŠ jsou. Při ranním scházení dětí jsou vždy přítomny dvě učitelky, což je k počtu přítomných dětí (do 7:30 - 8:00 hod.) neefektivní.

V povinné dokumentaci (evidence dětí) byly zjištěny nedostatky především v postupu při přijímání dětí na zkušební dobu a následném vydávání rozhodnutí o přijetí do MŠ. Rovněž není evidence vedena na nových předepsaných tiskopisech. Ostatní povinná dokumentace obsahuje všechny náležitosti a je vedena v souladu se zákonem ČNR č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů. Všechny pracovnice mají přístup k potřebným informacím. Informační systém uvnitř MŠ umožňuje včasné a objektivní předávání informací.

K informování rodičů učitelky využívají především přímého ústního kontaktu, dále pak formu nástěnek, pozvánek. Klub rodičů (dříve SRPŠ) je bezprostředně vtahován do činnosti školy a podílí se na přípravě některých akcí (např. návštěva Mikuláše a čerta v MŠ z řad rodičů).

Vnitřní řád pro rodiče má vstřícnou formu, seznamuje s povinnostmi vyplývajícími z provozu školy, ale nejsou zde zakotvena žádná práva rodičů, možnost účastnit se výchovně vzdělávacího procesu, vznášet připomínky, náměty a pod. Rovněž nemá právní úpravu a chybí doklad o jeho projednání s rodiči. Naopak dokument „Příprava rodičů a dětí na vstup do MŠ“ je citlivým pojednáním - „nastavením zrcadla“ - o rodinné výchově a životě dítěte v MŠ, formováním jeho osobnosti v účinné spolupráci.

Mateřská škola věnuje značnou pozornost tomu, aby pobyt dětí v předškolním zařízení byl pestrý a zajímavý. Ve svém programu nabízí logopedickou péči, předplavecký výcvik a pro talentované děti výtvarný kroužek. Přípravuje různé akce - karnevaly, výlety, kulturní vystoupení u příležitosti společenských akcí, výtvarné výstavy apod. Dobrou prezentací práce MŠ přispívá k vytváření pocitu sounáležitosti k obci.

Přestože kvalita a funkčnost organizační struktury mateřské školy zpracovaná v písemných dokumentech je méně účinná, v reálné podobě, i jak vyplývá z rozhovoru s rodiči dětí, se daří naplňovat hlavní koncepční záměr prohloubení spolupráce s rodinou.

Celkové hodnocení této oblasti je velmi dobré.

Vedení a motivování pracovníků

V této oblasti se ředitelka zaměřila především na prohlubování kladných mezilidských vztahů a to především ve styku s rodiči a individuálním přístupu k dětem. Vytváří prostor pro další vzdělávání pedagogických pracovníků. Učitelky si vybírají náměty seminářů podle svého zájmu a možnému využití při práci se dětmi. Tak bylo např. doporučeno jedné učitelce absolvovat logopedické minimum a spolupracovat při provádění prevence vadné výslovnosti dětí. Další poznatky jsou využívány při konzultování problematiky při výchově dětí. Oblast sebevzdělávání je rovněž přílohou ročního plánu. Promyšlenou motivací a vedením dokázala ředitelka získat všechny pracovníce a samy svým kooperativním jednáním a odpovědností naplňují vytyčený koncepční záměr.

Učitelky jsou hodnoceny na základě stanovených kritérií, kde je prioritou kvalita vzdělávacího procesu, individuální přístup k dětem a spolupráce s rodiči, plnění mimořádných úkolů a akcí nad rámec vlastní práce.

Ředitelka věnuje cílenou pozornost vedení a motivování pracovníků. Hodnocení je vynikající.

Kontrolní mechanismy

Úkoly stanovené plánu kontrolní činnosti jsou ředitelkou sledovány, ale zápisy z nich nejsou dokladovány. V případě závad jsou okamžitě přijímána nápravná opatření. Složitější situace provozního charakteru jsou projednávány za účasti zřizovatele.

Úroveň vzdělávací práce je sledována hospitacemi na základě vypracovaných hledisek, která respektují koncepční záměr - individuální přístup k dítěti a jeho celkový osobnostní rozvoj. Vyvozené závěry jsou s učitelkami vždy prokazatelně projednány a výsledky analýzy hospitací jsou součástí pedagogických porad.

Hodnocení kontrolních mechanismů je velmi dobré.

Hodnocení kvality řízení

Celkové hodnocení kvality řízení vzhledem ke sledované vzdělávací činnosti je velmi dobré.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení podle § 13a odst. 2 a §14b odst. 3 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství ve znění pozdějších předpisů ze dne 17. září 1999
- Dotazník pro ředitele před inspekcí
- Hodnocení školního roku 1998/1999
- Čtyřletý program školy 1997 - 2001
- Roční program školy pro školní rok 1999 - 2000
- Dokument „Příprava rodičů a dětí na vstup do mateřské školy“
- Program dne v mateřské škole
- Přehled výchovné práce 1 a 2. třídy
- Evidence dětí
- Individuální plány pro děti s odkladem školní docházky a děti vyžadující zvýšenou individuální péči
- Diagnostika dětí
- Pověření od rodičů k odvádění dětí
- Personální dokumentace
- Pracovní doba zaměstnanců
- Zápisy z kontroly ŠÚ a jednání s OÚ v Sebranicích
- Zápisy z pedagogických a povozních porad
- Zápisy z hospitací
- Vnitřní řád školy pro rodiče

ZÁVĚR

Mateřská škola se ve svém dlouhodobém programu zaměřila především na spolupráci se rodinou a po dosavadním tříletém hledání prostředků vzájemné komunikace a kooperace se dostavují pozitivní výsledky.

Oblast výchovně vzdělávací není v programu dostatečně propracována. Přesto je k jeho kvalitě ze strany pedagogických pracovníků přistupováno zodpovědně, o čemž svědčí dosažené výsledky u dětí a jejich i zájem rodičů o mateřskou školu.

Celkové hodnocení mateřské školy je dle zjištěných podkladů velmi dobré.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektor

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Marcela Pechancová

Marcela Pechancová v. r.

Ve Svitavách dne 20. prosince 1999

Datum a podpis ředitelky předškolního zařízení stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 21. prosince 1999

Razítko

Ředitelka předškolního zařízení

Podpis

Václava Tmejová

Tmejová V. v. r.

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti předškolního zařízení dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka předškolního zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	2000-01-03	104 478/99
Zřizovatel	2000-01-03	104 479/99

Připomínky ředitelky předškolního zařízení

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nepodány